

ARKIVET I DEN ÅBNE SKOLE

KOLDING STADSARKIVS UNDERVISNINGSTILBUD

SKOLEÅRET 2020/2021

SKOLEÅRET 2020/2021

FORLØB TIL MELLEMTRINNET & UDSKOLINGEN

Redaktion

Lene Wul, Kamma Poulsen-Hansen, Liv Grud Vestbjerg & Camilla Brask Rasmussen

Design

Kamilla Asmussen

Foto

Lene Wul, Kamma Poulsen-Hansen, Camilla Brask Rasmussen & Liv Grud Vestbjerg

Tryk

From Grafisk

Forløbene er udviklet i samarbejde med:

Nicolaj Bøttcher - Bakkeskolen

Christina Nylandsted - Bramdrup Skole

Tony Worrnmann Jensen - Bramdrup Skole

Ole Søndergaard - Brændkjærskolen

Per Lundbak - Brændkjærskolen

Mette Ellekjær Thomsen - Aalykkeskolen

Stine Haugaard Drue - Aalykkeskolen

Klavs Ravnsborg - Aalykkeskolen

Mette Olesen - Aalykkeskolen

Gitte Alstrup - Alminde-Viuf Fællesskole

Sofie Henningsen - Alminde-Viuf Fællesskole

Thomas Vester Clausen - Christiansfeld Skole

Bo Bøttiger Andersen - Dalby Skole

Nancy Maxwell - Eltang Skole

Charlotte Kristensen - Fynslundskolen

Lars Vindbjerg Hansen - Fynslundskolen

Lene Dons Jensen - Fynslundskolen

Jette Lucas - Harte Skole

Finn Kirkegaard - Kongsbjergskolen

Teis Madsen - Kongsbjergskolen

Kirstine Nielsen - Lyshøjskolen

Agnethe Sandfeld - Lyshøjskolen

Charlotte Majbritt Jørgensen - Lyshøjskolen

Lillian Krag - Munkevænget Skole

Rune Andersen - Munkevænget Skole

Per Horup - Sdr. Bjert Centralskole

Helle Kristensen - Sdr. Bjert Centralskole

Helle Nikolajsen - Sdr. Bjert Centralskole

Susanne Typkær - Sct Michaels Skole

Mustafa Ucar - Sct. Michaels Skole

Hans Erik Andersen - Sct. Michaels Skole

Martin Bendorff Nielsen - Sdr. Vang Skole

Betina Horskjær - Skanderup-Hjarup Forbundsskole

Peter Madsen - Skanderup-Hjarup Forbundsskole

Lars Aarestrup - Vamdrup Skole

Birgitte Koppel - Vamdrup Skole

Mette Langdal - Vamdrup Skole

Maria Lillegaard - Vamdrup Skole

Birgitte Andreassen - Vamdrup Skole

Maria Rosing Møller - Vester Nebel Skole

Dan Justinussen Eskesen - Vonsild Skole

Julie Hundebøll Skøtt - Vonsild Skole

Jakob Monrad Henningsen - Ødis Skole

"...Det var rigtig sjovt at få lov til at have alle de gamle sager i hænderne. Det var ligesom, at man ikke troede, at børn kunne finde på at ødelægge dem..."
EMMA, 4. KLASSE, ØDIS SKOLE.

"...Hvis man gerne vil ændre noget, så må man selv gøre noget ..."
ELEV, LYSHØJSKOLEN, DEMOKRATIET ER MIT

”...jeg synes, det er klogt af dem, at de blander historie og billedkunst, for så får vi både bevægelse for fingre og hjerne...”

YOSEF, 5. KLASSE, AALYKKESKOLEN

INDHOLD

ALLE HAR EN PLADS I HISTORIEN	5
ARKIVET SOM LÆRINGSRESSOURCE	6
FORLØBENES OPBYGNING	8
FORMIDLERE	9

FORLØB TIL MELLEMTINNET	10
På sporet af min by	12
Hvem er jeg – Aagaards portrætter	14
Det er kilder!	16
Før Nu Fremtid	18
Alle har en plads i historien	20
7F – Demokratiets cirkel	22

FORLØB TIL UDSKOLINGEN	24
Demokratiet er mit – ordet er frit	26
Bag tallene	28
Puslespillet	30
Hvor går grænsen? – Genforeningen 1920	32
Herfra min verden går	34
Den kolde krig – fra journalistens vinkel	36
Et spejl i fortiden	38

ALLE HAR EN PLADS I HISTORIEN

ARKIVET OG DEN ÅBNE SKOLE

Vi er alle en del af historien. Børn, unge, voksne og ældre – og vi er alle både historieskabt og historieskabende. Derfor har vi alle en plads i historien. Men det er ikke alles historie, der bliver bevaret lige meget af. Det er arkivernes ansvar at sikre, at vores historie ikke bliver glemt, og at vores nutid og eftertid får mulighed for både at se og forstå, hvad de er en del af.

Kolding Stadsarkiv har samlinger, der rækker tilbage til 1841 og frem til i dag. De bidrager alle til, at vi kan fortælle historier om både stort og småt i hele lokalområdet. Men samlingerne skal ikke blot bevares, de skal også bruges, hvis de skal skabe værdi for vores egen nutid og fremtid. Vi ser det derfor som arkivets opgave at understøtte mødet mellem brugerne og samlingerne, så brugerne selv kan medvirke til at skabe deres eget møde med historien. Her på arkivet må man nemlig ikke kun se og høre historien, man må også røre og selv fortælle den.

Derfor har Kolding Stadsarkivs uddannelsestjeneste inviteret en række af kommunens historielærere ind i vores historiske værksted, hvor vi i en samskabelsesproces mellem dem og arkivets faglige medarbejdere, har udviklet en række nytænkende og anderledes undervisningsforløb til den åbne skole. Denne proces har gjort det tydeligt, at der er et stort potentiale i arkivets samlinger, som er særligt velegnet til undervisningsbrug. Det potentiale har vi i samspil med lærerne fordybet os i og formet til en række tværfaglige skoleforløb for mellemtrinnet og udskolingen. I alle forløbene kobles fagene historie, samfundsfag og billedkunst, således at de løbende understøtter hinanden med varieret vægt afhængig af klassetrin.

Med dette inspirationskatalog håber Kolding Stadsarkiv på at kunne medvirke til en øget forståelse og indsigt i de mange muligheder, der ligger i at inddrage arkivet som et eksternt læringsmiljø i den daglige undervisning på skolerne. Det er tillige vores ambition at medvirke til at bidrage aktivt til en reetablering af historiefagets status og betydning i skolerne, så eleverne får mulighed for at tilegne sig historien inden for en nærværende og aktuel forståelsesramme. Det er vores opfattelse at det er i det nærværende møde med historien, elevernes bevidsthed om, at vi selv er historieskabte og historieskabende, opstår.

Lene Wul
Stadsarkivar

ARKIVET SOM LÆRINGSRESSOURCE

Kolding Stadsarkiv er placeret i den gamle Borgerskole fra 1856, der i dag er en del af Nicolai kulturkompleks. Nicolai ligger i Koldings gamle bykerne, og arkivet er således omgivet af historien helt fysisk. Arkivets juvel er imidlertid de ca. 4 km hyldemeter, som vore samlinger består af. Det er vores skatkammer, og i modsætning til de fleste skatkamre, så må man her både se og røre. Det rummer derfor en særlig værdi, at vi kan tilbyde børn og unge både autenticitet og taktilitet i mødet med vores samlinger i vores eksterne læringsrum. Ligesom vi også bruger vores samlinger til at åbne op for både byrummet og det kulturlandskab, som er helt tæt på eleverne. Arkivet repræsenterer således et krydsfelt af mange forskellige måder at bruge og erkende historie på. Afgørende for os er, at vi altid tager udgangspunkt i elevens helt nære livsverden. At vi gør historien nærværende og aktuel for eleverne, og at vi understøtter elevernes forståelse af, at de både er historieskabt og historieskabende. Derfor har vi udviklet vores undervisningsforløb i en samskabelsesproces med dem, der kender eleverne allerbedst; nemlig deres lærere.

SAMSKABELSESPROCESSEN

Vi har ad flere omgange inviteret lærere fra Kolding Kommunes skoler ind i en samskabelsesproces, hvor vi i fællesskab har udviklet en række undervisningsforløb. Samskabelsesprocessen er et møde mellem forskellige fagligheder, der gennem dialog løfter hinandens viden og kompetencer og overfører viden fra et felt til et andet. Når forskellige fagligheder mødes i en proces, hvor alle er lige, medfører det en øget refleksion over egen praksis. Det har skabt didaktiske og faglige indsigter for såvel de deltagende lærere som arkivmedarbejdere. Det har blandt andet også resulteret i en række konkrete samskabte pædagogiske dogmer, der alle understøtter en anderledes og varieret læring for eleverne, der samtidig tilgodeser forskellige læringsstile. Disse indgår på forskellig vis i alle undervisningsforløb.

PÆDAGOGISKE DOGMER

- › En taktil og nærværende historieundervisning
- › Fra det abstrakte til det konkrete
- › Fra læsefag til et mere sansende fag
- › Fokus på analyse og refleksion, fremfor udenadslære
- › Det uperfekte benspænd
- › Slippe forudantagelserne og skærpe sensibiliteten for fortiden

"...Mit hidtidige samarbejde med eksterne læringsmiljøer har været, hvor man 'bestiller en vare' til et læringsforløb. Her var det fedt at deltage samskabende i tankerne bag udarbejdelsen af læringsforløbet..."

LÆRER I ARKIVETS EFTERUDDANNELSESFORLØB

FORLØBENES OPBYGNING

Arkivets undervisningsforløb er udviklet med udgangspunkt i de pædagogiske dogmer og en række benspænd, der ligger til grund for vores måde at udvikle og sammensætte forløb på. Disse er gode at kende, før man booker et forløb hos os.

Undervisningsforløbenes varighed: 1,5 - 5 timer.

Sted: Kolding Stadsarkiv, Skolegade 2B (medmindre andet er nævnt i forløbsbeskrivelserne på de følgende sider).

Kernetemaer

Alle undervisningsforløb tager udgangspunkt i arkivets samlinger, der går fra omkring 1841 til i dag og dækker kernetemaerne identitet, demokrati, industrialisering, byudvikling og velfærdssamfund.

Forankring

For at sikre forankring er alle arkivets undervisningsforløb udviklet med det formål, at de skal kunne indgå i et længerevarende forløb i skolen. Derfor indeholder hvert forløb forslag til, hvordan der kan laves efterbearbejdning i klassen. Desuden kan det i enkelte forløb være nødvendigt, at klassen bruger minimum én lektion på at forberede sig til besøget på arkivet. Dette vil fremgå i beskrivelse af forløbet, såfremt det er aktuelt.

Tværfaglighed

Alle forløb er tværfaglige og kobler fagene billedkunst, historie og samfundsfag, således at de løbende understøtter hinanden med varieret vægt afhængig af klassetrin. Hvordan vægten er lagt uddybes i de enkelte forløbsbeskrivelser.

Alle forløbene understøtter kompetenceområderne for historie og billedkunst, som de er formuleret i de Forenlede Fælles Mål. Lokalhistorie, kildearbejde, kildekritik og autenticitet er kerneord i arkivets historiefaglighed, hvor der lægges vægt på, at eleverne får de originale arkivalier i hænderne. Arkivalierne transskriberes eller kopieres altså (så vidt muligt) ikke.

Den visuelle formidling og den billedkunstneriske arbejdsproces bringes i spil i alle forløb, hvor eleverne på den ene eller anden måde skal formidle deres indsigter visuelt. I undervisningsforløbene til udskolingen indgår altid produktionen af et formidlingsprodukt, der anvendes som eksempel på en måde at arbejde med produktet til elevernes kommende afgangseksamen.

FORMIDLERE

Kamma Poulsen-Hansen

Mag.art i forhistorisk arkæologi med supplerig i kultur og formidling samt uddannet museumsunderviser

At åbne elevernes øjne for en helt ny måde at se deres by på er for mig den største motivation i arbejdet med historiefremidling for børn. Den taktile tilgang til historien har grund i min uddannelse som arkæolog, hvor genstandene åbner op for de store fortællinger. Arkivalier har et ry som støvede og kedelige, men når børnene påfører sig de hvide handsker og går på jagt i arkivæskerne efter de gode fortællinger, åbner sig en helt ny verden for dem, og historien bliver lige så nærværende, som sad de med en flintøkse i hånden. At se børnenes verden åbne sig til nye dimensioner og derved give dem ekstra dimension til historien gør mig glad over at gå på arbejde hver dag.

Camilla Brask Rasmussen

**Cand.mag. i historie med sidefag i journalistisk formidling
Undervisningsformidler ved Kolding Stadsarkiv.**

For mig drejer historien sig ikke kun om konger, statsministre og andre berømte og magtfulde mennesker. I virkeligheden fortæller den del af vores historie kun en brøkdel om, hvorfor vores verden er, som den er. Skal man nærme sig et større billede, skal man i ligeså høj grad dyrke den lokale historie og historien om helt almindelige menneskers liv og hverdag. De historier gemmer sig i Kolding Stadsarkivs samling. Og jeg tror på, at elevernes møde med de lokale historier i arkivalierne i samlingen producerer AHA-oplevelser, der kan være med til at stimulere deres interesse for og engagement i vores fælles fortid, nutid og fremtid.

FORLØB TIL MELLEMTETRINNET

- › PÅ SPORET AF MIN BY
- › HVEM ER JEG – Aagaards portrætter
- › DET ER KILDER!
- › FØR NU FREMTID
- › ALLE HAR EN PLADS I HISTORIEN
- › 7F – Demokratiets cirkel

PÅ SPORET AF MIN BY

Kernetema: Byudvikling.

Varighed: 4 klokke timer.

Fag: Historie og billedkunst.

Målgruppe: Mellemtrin.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne i historie indenfor "historiebrug" og "kildearbejde". For billedkunst understøtter forløbet kompetenceområdet "billedkommunikation".

Arbejdsform:

Grupper og individuelt.

Et forløb for mellemtrinnet, der tager udgangspunkt i arkivets kortsamling. Der arbejdes med ældre og nye kort over Kolding, som i samspil med hinanden illustrerer byens udvikling. Lighederne og forskellene på kortene fortæller også om, hvilke dele af byens historie man gennem tiden har bevaret i bybilledet – og hvilke dele, der mere eller mindre bevidst, er forsvundet. I dette forløb kommer eleverne til at reflektere over hvorfor det er sådan – og over hvem, der bestemmer hvad og hvem, der bør bevares og huskes for eftertiden. Denne refleksion ligger op til en debat om, hvordan eleverne tror Kolding vil udvikle sig i fremtiden, og om hvilken del af den tid vi lever i lige nu, der skal bevares for eftertiden.

Aktiviteter

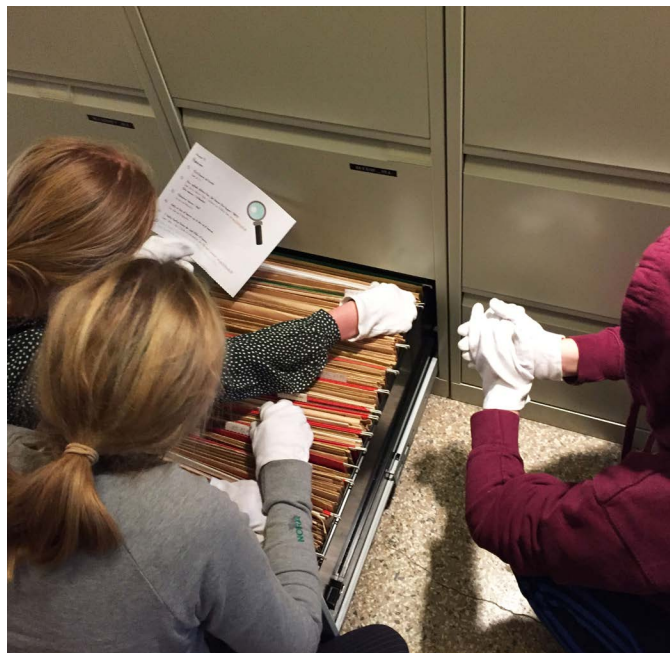
Forløbet starter med en byvandring, der tager udgangspunkt i et kort fra 1910. Eleverne gøres fortrolige med at afkode et kort, når de undervejs tegner ruten ind på deres egen kopi af kortet og markerer de steder, vi stopper. Kortet følger dem

hele dagen og fungerer som notat- og skitseark. Tilbage på arkivet får de en grundigere introduktion til arkivet og dets arkivalier, og de får kendskab til forskellige typer af kort og deres formål.

Så inddeles eleverne i syv grupper, der får hver sit udsnit af et kort over Kolding fra 1901. På hvert udsnit har vi på forhånd udvalgt et sted og/eller et gadenavn, som eleverne skal dykke ned i historien bag. Til det bruger de KoldingWiki og kilder fra arkivets ud klipssamling.

Nu samles kortet igen i fællesskab. Historierne bag nogle af de steder og gadenavne, som eleverne har arbejdet med, foldes ud i dialog med eleverne. Dialogen forsættes med en refleksion over følgende spørgsmål: Hvorfor bliver nogle bygninger/huse bevaret, imens andre rives ned? Hvorfor får nogle personer opkaldt veje efter sig, imens andre ikke gør?

1901-kortet er blevet samlet ovenpå et 2019-kort i samme

format. 1901-kortet fjernes og 2019-kortet afslører Koldings nuværende bygrænse og udvikling. Denne manøvre leder over i en øvelse, hvor eleverne skal gøre sig tanker om Koldings fremtid. På et kort over hele Kolding Kommune skal de illustrere, hvordan de tror byen og kommunen vil udvikle sig i fremtiden. Vil Kolding vokse sammen med andre byer i kommunen – måske den by de selv bor i? Vil klimaforandringer mon betyde, at byen bliver oversvømmet? Og ikke mindst: hvilke af nutidens personer vil vi opkalde gaderne efter i fremtiden, og hvorfor?

Efterbearbejdning

Eleverne kan lave lignende øvelser og undersøgelser af historien bag deres egen by eller kvarter med udgangspunkt i www.koldingwiki.dk og historiske og moderne kort. Mange af

kortene, der bruges i forløbet, er tilgængelige online på <https://sdfekort.dk/spatialmap>.

Klassen får 1901-kortet med hjem og kan arbejde videre med udsnittene. Det kan være, at de skal formidle historierne bag stederne og gadenavnene gennem værktøjer på skoletube fx Thinglink.

Læreren skal huske

At inddele klassen i 7 grupper på forhånd.

Det kan være en fordel hvis eleverne har kigget lidt på kort før besøget på arkivet, hvis de slet ikke kender til kort på forhånd. Evt. bare i en enkelt lektion eller på turen ind til arkivet. Man kan finde både nye og ældre kort her: <https://sdfekort.dk/spatialmap>

HVEM ER JEG? – Aagaards portrætter

Kernetema: Identitet (demokrati, velfærdssamfund).

Varighed: 2 klokketimer.

Fag: Historie og billedkunst.

Målgruppe: Mellemtrinnet.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug". For billedkunst understøtter forløbet kompetenceområderne "billedfremstilling" og "billedanalyse".

Arbejdsform:

Samlet gennemgang i dialog. Individuelt arbejde, men de kan samarbejde i par og ideudveksle og hjælpe hinanden.

Eleverne og deres egne familieforhold sættes i spil i et forløb, hvor eleverne gennem portrætter fra 1800 tallets Kolding får viden om billeder som kilde, Koldings befolkning i 1800-tallet, om familie og slægtsforhold før og nu samt livet i slutningen af 1800-tallet. Eleverne udarbejder en collage, som afspejler hvem de er, og hvordan dette kan komme til udtryk i et billede. Symboler og identitetsmarkører er i fokus i dette forløb i samspil med børnenes lokalhistorie.

Aktiviteter

Først får eleverne en introduktion til arkivet med særligt fokus på billeder. I dialog med eleverne taler vi om kildekritik i forhold til billeder i relation til et billede, der er på væggen på arkivet. På den måde gøres den abstrakte kildekritik konkret. Herefter introduceres eleverne til en række fotos taget af Koldings første fastboende fotograf P. Aagaard, der virkede fra 1857-1880. Fotografierne viser alderssvarende børn af begge køn, en søskendeflok og en familie. Ud fra fotografierne tager vi en snak om familieforhold i 1800-tallet, hvad detaljerne (identitetsmarkører - fx påklædning) på fotografierne kan fortælle os om, hvem personerne var. Hvilke sociale lag tilhørte de mon? Hvor boede de? Hvad lavede de i deres hverdag? Og hvordan har det mon været for dem at blive fotograferet? Vi trækker tråde bagud i tid og frem til elevernes egen hverdag. Eleverne skal herefter reflektere over, hvem de selv er på en skitse, hvor de må udtrykke sig på skrift, i tegning og i collageform. Én af børnene på Aagaards billeder har en hat på hovedet og en spadserestok i hånden. Hvad ville eleverne tage med på billedet, der kunne sige noget om hvem de er? Skitsen danner baggrund for det videre arbejde med en collage, der sætter fortid, slægt og nutid i spil med fotos af dem selv og deres familiemedlemmer.

Her reflekteres over: Hvem kom før mig; hvor kommer jeg fra? Collagen bearbejdes til sidst med "gør dig umage"-tuscher, hvor skitsen overføres på collagen.

Efterbearbejdning

Der kan laves doodles/mønster/ornamentik på rammerne til billederne.

Man kan skrive en historie om enten Aagaardbilledet eller sig selv. Man kan arbejde videre med fortællinger om familieforhold i slutningen af 1800-tallet i forhold til i dag. Vi leverer gerne flere billeder og fortællinger, der kan bruges.

Læreren skal huske

Eleverne skal medbringe et foto i max A4-størrelse af et familiemedlem (ikke nødvendigvis af samme køn/alder) og ligeledes et af sig selv (fx fra skolefotografen). Fotografierne skal være kopier, så eleverne kan klippe i dem.

DET ER KILDER!

Kernetema: Demokrati.

Tidsforbrug: 2 klokketimer (mulighed for tilpasning ved fravalg af enkelte kildetyper).

Fag: Historie og billedkunst.

Målgruppe: Mellemtrin (forløbet kan tilpasses til de første udskolingsår).

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og kompetenceområderne for billedkunst indenfor "billedkommunikation" og "billedfremstilling."

Arbejdsform: Samlet gennemgang i dialog, individuelt arbejde, men de kan samarbejde i par og ideudveksle og hjælpe hinanden.

Et kildeforløb for mellemtrinnet, hvor de gennem kildernes æstetiske og historiske kvaliteter får en introduktion til, hvad kilder er, og hvordan man kan læse kilder. At læse kilder kræver en forforståelse, som kan være svær at etablere, men jo før eleverne introduceres til kilderne og får en forståelse af at, kilder ikke kun er noget, der skrevet på hvidt A4-ark med Times New Roman, desto bedre forudsætninger får de for at kunne bruge dem aktivt.

Eleverne stifter bekendtskab med flere forskellige kildetyper: aviser skrevet med gotisk skrift, breve skrevet med skråskrift, fotos samt kort som kilde. Arkivet har en stor samling af forskellige kilder, der relaterer sig til 1. Verdenskrig, derfor kredser forløbet sig om den historiske periode.

Aktiviteter

Først introduceres arkivet, vi taler om kildetyper og kildekritik gøres konkret ved hjælp af eksempler på de kilder, de kommer til at møde senere: aviser, breve, fotos og kort. Herefter introduceres eleverne kort til første verdenskrig, for at etablere den forforståelse, der er nødvendig for at forstå de kilder, de bliver præsenteret for efterfølgende.

Herefter skal eleverne selv i gang med fire øvelser, hvor vi enten arbejder med aviser, breve, fotos eller kort. I hver øvelse giver vi eleverne nogle værktøjer, der gør dem i stand til at læse og forstå kilderne, og vi taler om kildernes indhold og troværdighed. Når vi i fællesskab læser en avis med gotisk skrift, taler vi om, hvilken slags kilde en avis er, vi taler om ord, eleverne ikke forstår eller undrer sig over, før vi beder eleverne om at forsøge sig med selv at skrive gotisk. Når vi læser op af et brev skrevet med skråskrift, som stammer fra en sønderjysk soldat i tysk krigstjeneste under 1. Verdenskrig, taler vi ikke kun om skriften og ordene, men også om hvorfor der mon findes to versioner af det samme brev, og om hvad den information betyder for kildens troværdighed.

Efterbearbejdning

Der kan laves orienteringsløb, hvor de forskellige temaer og kildetyper bringes i spil på posterne. Det kan foregå i området omkring skolen, eller I kan få udleveret et kit, der tager jer en tur rundt i arkivets nærområde.

Man kan arbejde videre med kildekritik på klassen, gå mere i dybden med de kildekritiske begreber eller med én af de fire kildetyper.

Eleverne kan præsenteres for en helt anden type kilde – fx en mundtlig kilde, der kan fortælle om en historisk begivenhed han/hun har været vidne til. Det kunne være en veteran fra en senere krig, eller en dokumentarfilm, hvis I arbejder videre med 1. Verdenskrig.

FØR NU FREMTID

Kernetema

Velfærdssamfund, byudvikling (identitet og demokrati).

Varighed: 2 klokke timer. Dette forløb foregår på skolen.

Fag: Historie og billedkunst.

Målgruppe: Mellemtrinnet.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug" og kompetenceområdet for billedkunst indenfor "billedfremstilling."

Arbejdsform:

Individuelt og hele klassen samlet.

Eleverne tages med på en aktiv byvandring med skolen som udgangspunkt. Her åbnes deres nære byrum op og foldes ud. Eleverne får en oplevelse af, at selv i deres helt nære lokalområde kan de møde historien. Emner som byudvikling, arkitektur, skolehistorie, kort og billeder som kilde samt sociale lag og samfundsudvikling kan berøres gennem vandringen, hvor særligt den visuelle kulturhistorie er i fokus.

Aktiviteter

Forløbet starter i klassen. Her introduceres eleverne til arkivet, og vi taler med dem om, hvordan man kan se lokalhistorien i landskabet og byrummet – og hvilke kilder man kan finde i arkivet, der kan vise hvordan området har set ud tidligere. Før vi går afsted på byvandringen vælger eleverne et foto fra arkivets samling af en ældre bygning eller et sted, som de vil lede efter undervejs. Byvandringen består af en række stops ved steder eller bygninger, hvor en række fortællinger om

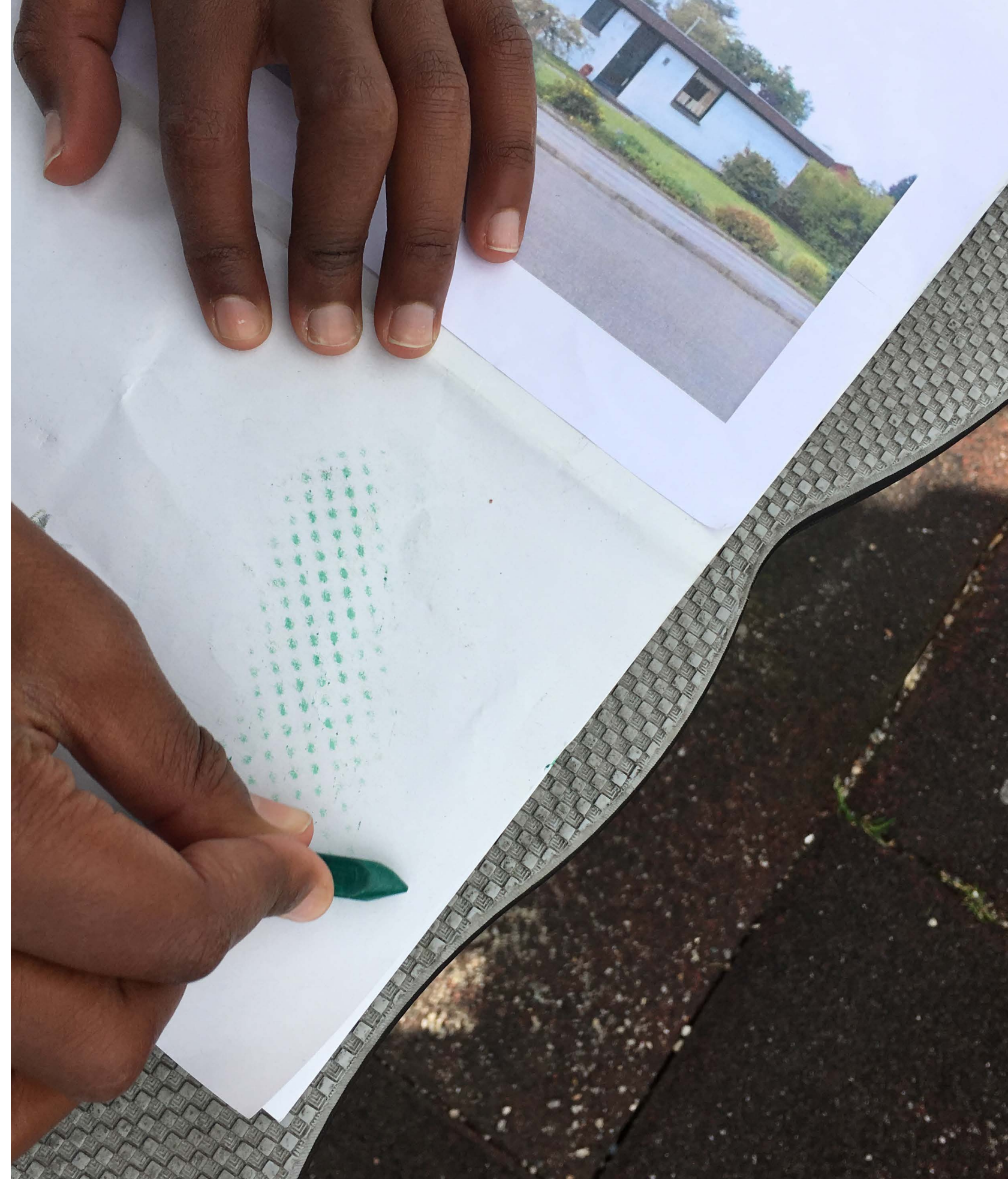
lokalhistorien foldes ud. Fortællingerne suppleres så vidt muligt med fotos fra arkivets samling. Undervejs deltager eleverne aktivt, når de skal lede efter bygningen eller det sted de valgte i klassen, følge med i vandringen på deres eget kort, undersøge omgivelserne med oliekridsfrottage og colour diary. Alt dette gør vi for at vække elevernes fornemmelse for lokalhistorien, som den tager sig ud i bybilledet. De iagttagelser og øvelser, som eleverne foretager undervejs, skriver/skitserer de ned på et skitseark.

Tilbage på skolen taler vi om fotos og billeder som kilde, og gør kildekritik konkret via eksempler fra vores samling i forskellige formater og med forskellige perspektiver og vinkler. Til slut får eleverne mulighed for at gøre sig ønsker for fremtiden i deres lokalområde.

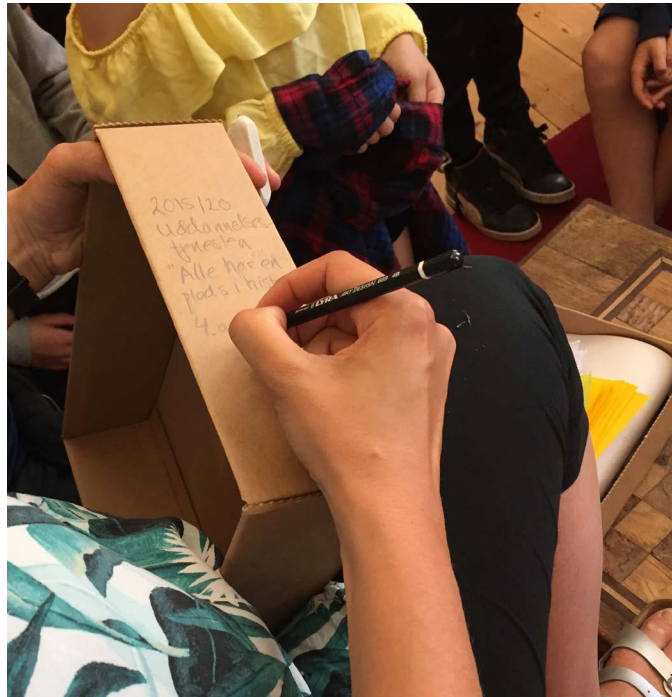
Efterbearbejdning

De iagttagelser og øvelser eleverne har arbejdet med kan bruges hjemme på skolen i både historie, billedkunst og dansk. Man kunne fx:

- » Tegne eller skrive en fortælling om sit ønske for fremtiden.
- » Researche yderligere på lokalhistorien og formidle det – visuelt eller mundtligt.

ALLE HAR EN PLADS I HISTORIEN

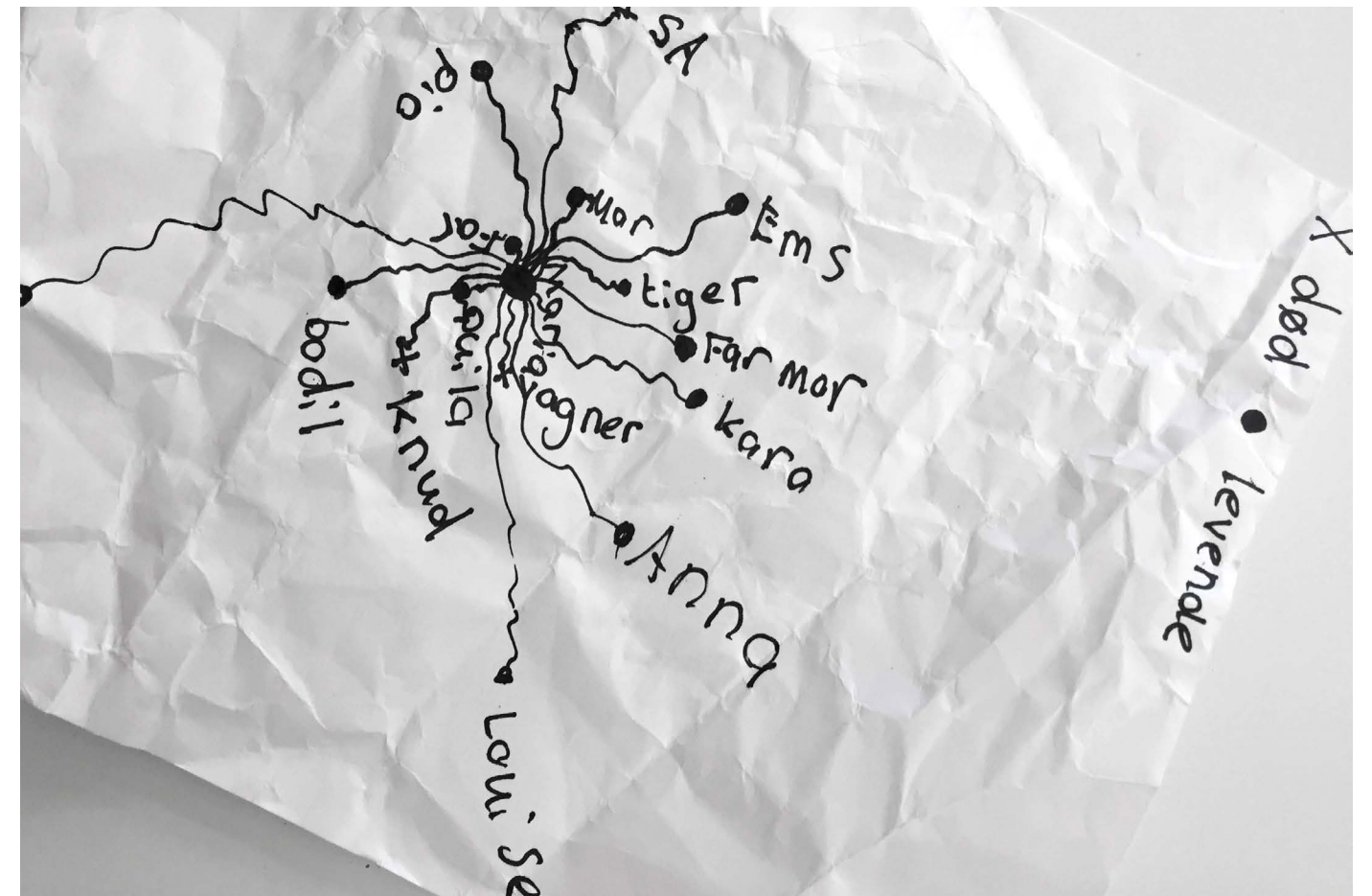

I dette undervisningsforløb sætter vi fokus på at alle har en plads i historien. Eleverne får mulighed for at skrive sig ind i Koldings historie, når vi i forløbet arbejder med øvelser, der tager udgangspunkt i eleverne selv. De producerer hver især indhold til klassens egen arkivæske der, når den er fyldt op, bliver registreret i arkivets samling. Eleverne får på den måde også en fysisk plads i Koldings historie.

Aktiviteter

Eleverne bliver allerførst introduceret til arkivet og arkivets samling. Vi præsenterer eksempler fra vores samling af portrætfotos, taget på glasplader af nogle af Koldings tidligste fotografer P. Aagaard og A. Hoffgaard. Fotograferne har ofte noteret årstal, sted og navne på de portrætterede personer, men skal vi have flere oplysninger om dem skal vi finde dem i kirkebøger og folketællinger. De kan fortælle os hvornår personerne er født, om de er blevet gift, har fået børn, hvor de har boet og måske hvor de har arbejdet. Det er objektive data, som ikke fortæller meget om, hvem personerne var som mennesker. Hvis vi vil vide mere om dem, kræver det at de har efterladt noget mere. Derfor tager vi eleverne med ud i et af vores magasiner, hvor vi opbevarer de arkivalier privatpersoner eller deres efterkommere har afleveret til os gennem tiden. Det er de arkivalier, der gør det muligt for os at fortælle historien om, hvordan mennesker har tænkt, følt og levet deres liv. Det er langt fra alle de personer, der er blevet fotograferet af P. Aagaard og A. Hoffgaard, der har efterladt sig arkivalier. Men nogle har – for eksempel J.C. Thygesen, som blandt andet var formand for andelssvineslagteriet i Kolding. Han er et typisk eksempel på, hvilke personer der har efterladt sig arkivalier – og hans historie, danner grundlag for en snak om hvem der allerede har en fysisk plads i Koldings historie.

I forløbets øvelser får vi først eleverne til at afkode to portrætfotos. Et af en flok tjenestepiger, taget af P. Aagaard og et af familien Veiler, taget af A. Hoffgaard. Vi har ingen ar-

kivalier på hverken tjenestepigerne eller familien Veiler. Men hvis vi kigger rigtig godt på fotografierne og derefter leder efter personerne i kirkebøger og folketællinger, kan vi alligevel godt folde en historie ud om dem. De har nemlig også en plads i historien.

Nu har eleverne set eksempler på hvordan nogle personer har skrevet sig ind i Koldings historie. Derfor skal eleverne nu arbejde med, hvordan de selv kan skrive sig ind i Koldings historie. Det indebærer blindkonturstegning, kortlægning af deres nærmeste relationer og overvejelser omkring, hvad de ville tage med på en selfie, hvis den skulle fortælle noget om, hvem de er som mennesker. Til sidst samler vi det hele i en arkivkasse, som klassen kan få med hjem og fylde mere i, og derefter aflevere igen her på arkivet.

Efterbearbejdning

Forløbet kan fungere som et oplæg til at arbejde videre med formidling af elevernes egen historie. Vi har skrevet hele historien om familien Veiler, som kan danne baggrund for at eleverne begynder på at skrive deres egen historie. Den sendes til lærerne på mail efter forløbet.

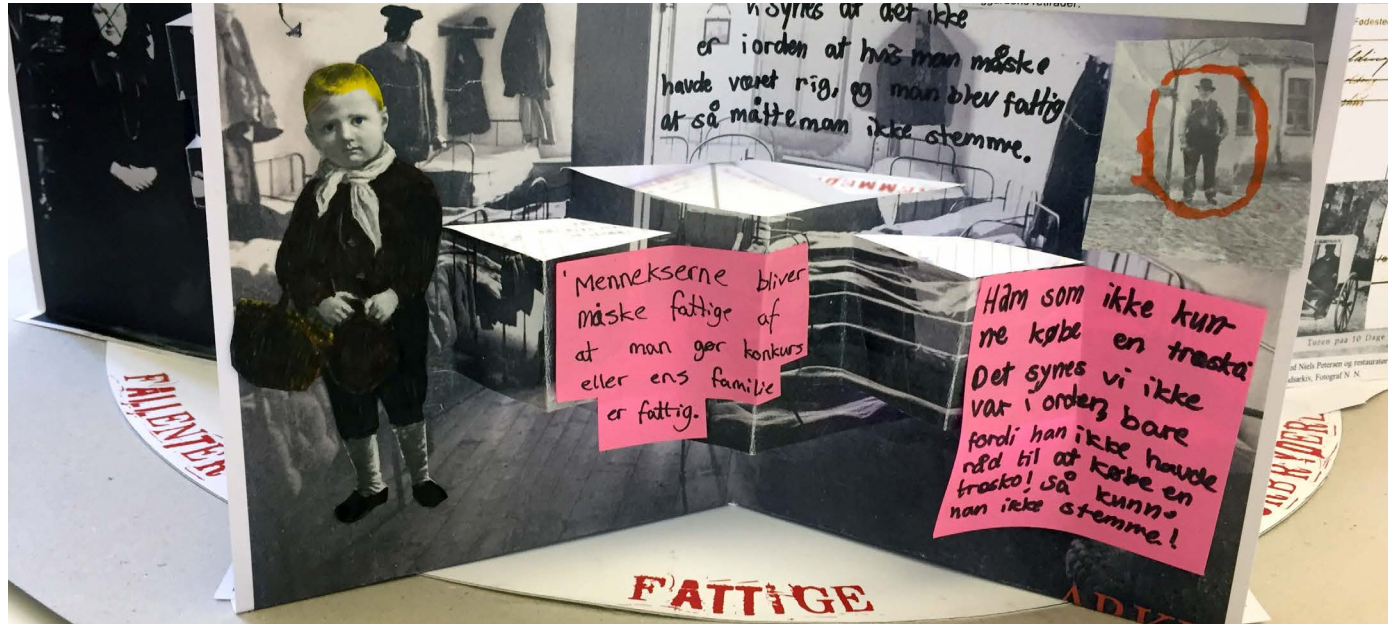
I samme mail får læreren en tidslinje der er lige til at printe ud. Her kan elevernes egen historie plottes ind.

I kassen ligger et sæt af spørgsmål, der kan klæde eleverne på til at skrive deres egen historie, der også kan inkludere flere generationer af elevernes familie.

Læreren skal huske

At aflevere kassen på arkivet, når eleverne er færdige med at fylde indhold i den.

7F – DEMOKRATIETS CIRKEL

Kernetema: Demokrati, velfærdssamfund.

Varighed: 2 klokke timer.

Fag: Historie og billedkunst.

Målgruppe: Mellemtrinnet.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug" og kompetenceområderne for billedkunst indenfor "billed-kommunikation" og "billedfremstilling".

Arbejdsform

Grupper.

Har du nogensinde hørt om de 7 F'er? Og tænker du nogensinde over, at vi som borgere er med til at bestemme, hvem der bestemmer? Og dem der bestemmer, bestemmer, hvem der må være med til at bestemme? Dette kommer eleverne til at reflektere over, når de i dette undervisningsforløb har arbejdet med fruentimmere, folkehold, forbrydere, fremmede, fallenter, fjolser og fattige, og selv har undersøgt, hvem der måtte/må være med til at bestemme fra 1849 over 1915 og frem til i dag.

Aktiviteter

Vi mødes ved Rådhuset på Akseltorv og tager udgangspunkt i det lokale demokrati. Vi taler om, hvem der bestemmer i dag – både lokalt, regionalt og nationalt. Vi ridser historien op og fortæller om, at det ikke altid har været sådan. Gennem blandt andet dilemmaøvelser skal eleverne tage stilling til, om det er de rette kategorier, der har stemmeret. Tilbage på arkivet taler vi om den store ændring af Grundloven i 1915 – hvor særligt fruentimmere og folkehold trådte ind på den demokratiske scene, mens de øvrige F-kategori-

er først fik fuld stemmeret de efterfølgende år – og faktisk er der stadig nogle, der ikke har stemmeret i dag. Herefter arbejder syv grupper med hver deres F-kategori ud fra lokale kilder og kommer nærmere ind på dilemmaer og udfordringer indenfor hver kategori. Undervejs udarbejdes en pop-up, der videreformidler deres F's udfordringer eller problemer. Pop-up'erne samles i en cirkel, og vi gennemgår sammen hver kategori. Der er levnet plads på cirklen til nye stemmeretskategorier, og vi runder af med dilemmaspørgsmålet nok en gang.

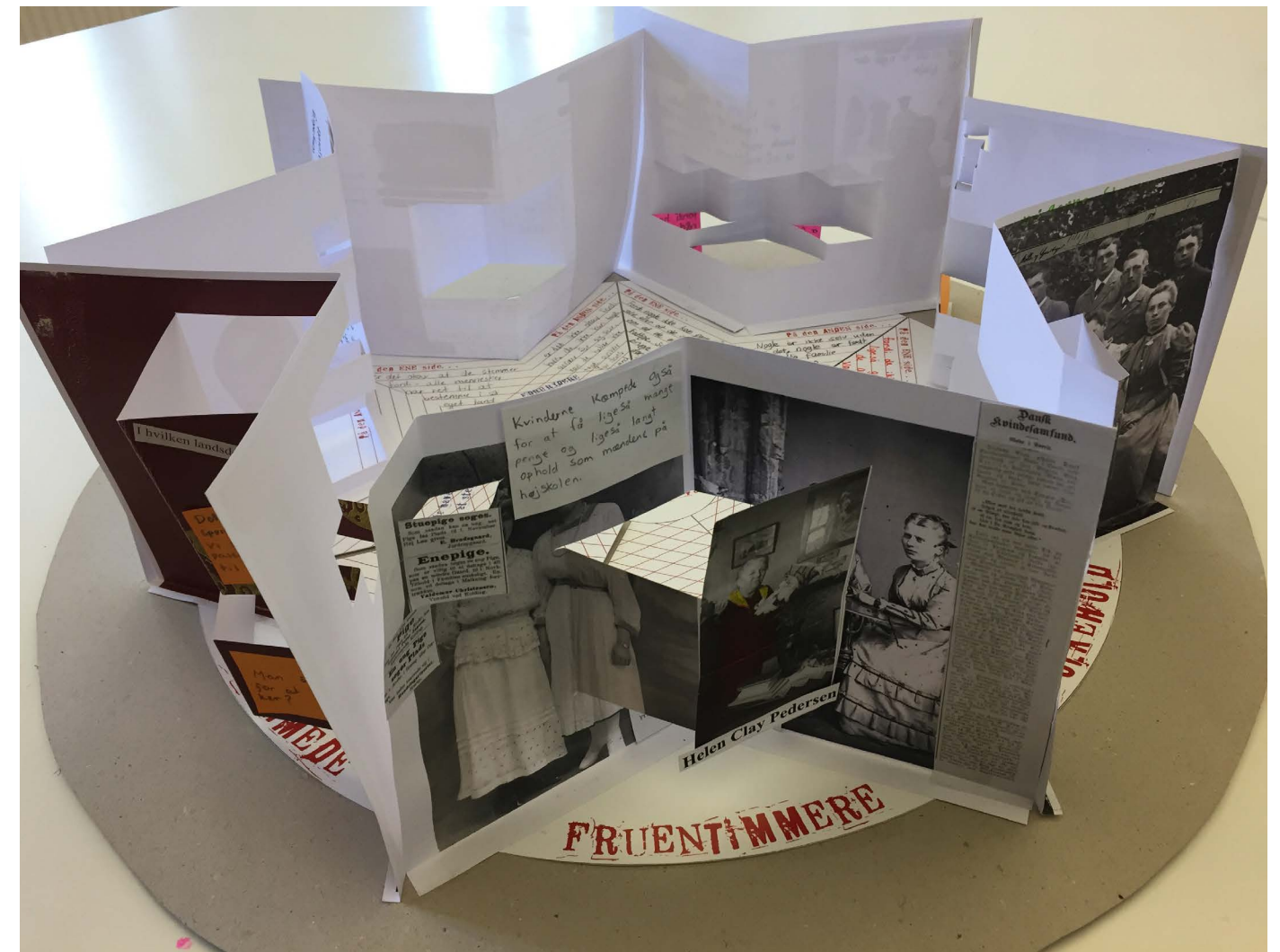
Efterbearbejdning

I kan arbejde videre med diskussionerne om, hvem der burde have stemmeret i dag. På cirklen er der plads til, at man kan fylde flere kategorier på.

Læreren skal huske

Lave 7 grupper.

At vi starter ved Rådhuset på Akseltorv.

FORLØB TIL UDSKOLINGEN

- › DEMOKRATIET ER MIT – ordet er frit
- › BAG TALLENE
- › PUSLESPILLET
- › HVOR GÅR GRÆNSEN? – Genforeningen 1920
- › HERFRA MIN VERDEN GÅR
- › DEN KOLDE KRIG – fra journalistens vinkel
- › ET SPEJL I FORTIDEN

DEMOKRATIET ER MIT – ordet er frit

Kernetema: Demokrati, velfærdssamfund.

Varighed: Kl. 9 - 14.

Fag: Historie og samfundsfag.

Målgruppe: 8.- 9. klasse.

Kompetenceområde: Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug". Ligeledes understøttes kompetenceområderne i samfundsfag indenfor "politik" og "social- og kulturelle forhold". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker i forbindelse med eksamen.

Arbejdsform: Individuelt og i grupper.

I dette forløb får eleverne indblik i det kommunale demokrati. Gennem kilder, der belyser sagen om etableringen af et storcenter i Kolding, får eleverne viden om, hvordan en idé bliver til et forslag og til sidst en beslutning i byrådet. Denne viden sætter eleverne i spil, når forløbet afsluttes i byrådssalen. Her diskuteres elevernes egne idéer og forslag, der argumenteres, indgås kompromisser og til sidst afholdes en afstemning. Det sejrende forslag præsenteres for et byrådsmedlem, der kommer og giver respons.

Aktiviteter

Vi starter forløbet med en tur over til den gamle Kivickly ved Nytorv (den nuværende By- og Udviklingsforvaltning) og det tidligere Cityarkaden i Ny Vestergade. Begge steder er eksempler på tidligere forsøg på at skabe butikscentre i Kolding. Eleverne får et kort historisk rids over udviklingen i byens handelsliv og kommunens planer herfor indtil Storcentret blev etableret.

Tilbage på arkivet gives en introduktion til kilder, og til det

researcharbejde, eleverne skal igennem i forbindelse med deres arbejde med storcentret. Herefter får de otte grupper hver deres sæt af kilder. Med hjælp fra et særligt notatark skal eleverne gå kilderne igennem og finde oplysninger og fakta i dem. Der udarbejdes også en collage, som formidler kildens indhold. Dette notatark præsenteres som et eksempel på inspiration til et eksamensprodukt. Notatarket bruges i gennemgangen af sagen efter gruppearbejdet.

Efter frokost mødes vi i byrådssalen. Her gives der først et kort historisk rids over den kommunale historie fra etableringen af sognekommunerne i 1841 og frem til i dag. Nu skal eleverne arbejde med deres egne forslag, som de på forhånd har udvalgt og talt om i klassen. De skal bruge deres viden om den kommunalpolitiske beslutningsproces til at omdanne deres forslag til en sag, der skal på dagsordenen til byrådsmødet. På byrådsmødet fremlægger grupperne deres sag for hinanden. De diskuterer og stiller spørgsmål til hinanden, alt imens arkivets medarbejder styrer talerække og mikrofoner. Når alle sagerne er fremlagt og diskuteret skrides der til afstemning.

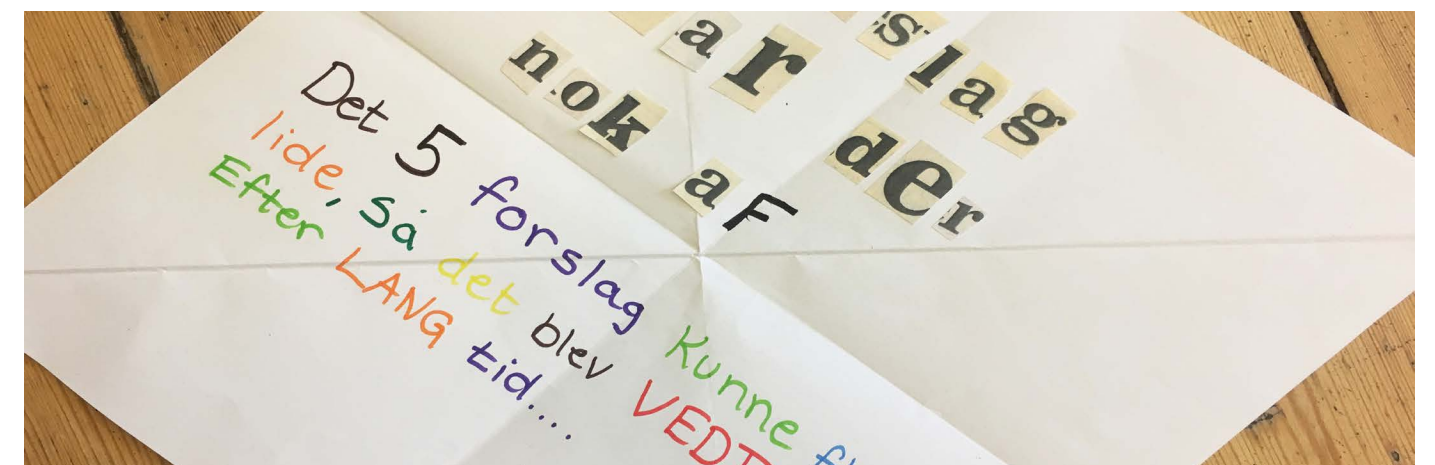
Den sag, der får flest stemmer, fremlægges for den byrådspolitiker, der til sidst kommer og hører på elevernes idéer. Byrådspolitikerne giver feedback og kommer med forslag til, hvordan de evt. kan arbejde videre med idéerne.

Efterbearbejdning

- Der kan udledes ideologier fra diskussionen i byrådssalen.
- Klassen kan også diskutere forslag igen - nu med holdninger, der matcher politiske partier eller ideologier, i stedet for egne holdninger.
- Der kan også startes en ny diskussion, med forslag, der har sit fokus på nationalpolitik.

Læreren skal huske

- Der skal bruges minimum en lektion på at forberede 4-6 forslag og argumenter for/imod. Husk at forslagene skal være kommunalpolitiske og at de skal tage udgangspunkt i elevernes livsverden. Forslagene sendes til arkivet på mail cirka en uge før forløbet.
- Det er en stor fordel, hvis klassen allerede har talt lidt om hvad staten, regionerne og kommunerne er.
- Læreren skal lave otte grupper, som eleverne skal arbejde i formiddagen.
- Kontakt uddannelsestjenesten i god tid før forløbet, da byrådssalen og politiker skal bookes.

BAG TALLENE

Kernetema: Byudvikling, demokrati, identitet.

Varighed: 4 klokke timer.

Fag: Samfundsfag.

Målgruppe: 8. - 9. klasse.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområdet "samfundsfaglige metoder", "politik" og "sociale og kulturelle forhold". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker til eksamen.

Arbejdsform: Individuelt og i grupper.

Eleverne arbejder i dette undervisningsforløb med ghettoer og regeringens ghettoplan. Formålet med forløbet er at vise eleverne, at der er flere nuancer bag de tal og statistikker, de arbejder med i samfundsfag. Der er fokus på store data, på hvordan de bliver indsamlet, og hvad der forsvinder, når man kategoriserer og systematiserer informationer på den måde.

Aktiviteter

Eleverne introduceres til ghettoerne, den almene boligs historie og formål gennem en byvandring, der starter i et af de områder der er på ghettolisten - enten Munkebo eller Skovparken - og forsætter forbi flere ældre eksempler på almene boliger i Kolding. Byvandringen slutter ved arkivet.

På arkivet introduceres eleverne for forskellige typer af store data fra vores samling. Det er den type data, der danner grundlag for de statikker og tal, der er udarbejdet i forbindelse med Ghettoplanen. Vi taler med eleverne om hvordan man skal gå kildekritisk til den slags fremstillinger, og om hvordan man mon kan omsætte tal og statistikker på en

måde, der passer ind i den historie, man gerne vil have dem til at fortælle. Eleverne arbejder efterfølgende selv med kilder i otte grupper. Kilderne er blandt andet ghettoplanen, avisartikler fra Kolding Folkeblad, der handler om konsekvenser af ghettoplanen i Kolding og kommunens udviklingsplaner, der er udarbejdet som følge af de krav ghettoplanen stiller til kommunernes arbejde i ghettoområder. I alle kilderne indgår der en masse tal og statistikker.

Når eleverne har sat sig godt ind i kilderne og kigget tallene efter i sømmene samles de i fire grupper. Nu skal de sammenligne tal og statikker og blive enige om, hvilken historie de gerne vil fortælle om ghettoerne. Herefter bearbejder de oplysningerne visuelt i nye diagrammer, statistikker eller billeder og fortæller derigennem den historie, de synes er vigtig.

Læreren får efter forløbet tilsendt kilderne, som eleverne arbejder med i forløbet, så de kan opgives som pensum til eksamen.

Efterbearbejdning

Med det faktafundament eleverne har opnået på arkivet, kan man i klassen bl.a. arbejde videre med løsninger på aktuelle genhusningsudfordringer, nedrivning af eksisterende boliger og nybyggeri. Samt diskutere alment boligbyggeri og arkitekturens betydning for de mennesker, der bor der.

Læreren skal huske

At inddele klassen i otte grupper før besøget på arkivet.

PUSLESPILLET

Kernetema: Velfærdssamfund og identitet.

Varighed: 3 klokke timer (kan justeres ned til 1,5 time, hvis forløbets gåtur skæres fra).

Fag: Historie.

Målgruppe: Udkolning (kan tilpasses 6. klasse).

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområdet "kildearbejde". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker til eksamen.

Arbejdsform: Dialogbaseret og gruppearbejde.

Der sættes i dette forløb fokus på de nuancer og vinkler, der ofte tones ned eller skæres fra når vi skal formidle vores histories store fortællinger. Det gør vi ved at eleverne selv formidler historien gennem et puslespil med 8 brikker, der dækker hvert deres emne. Puslespillet samles først til allersidst. På den måde får eleverne i højere grad øje på de nuancer og andre fortællinger, der ikke altid bliver plads til i de store fortællinger. Desuden efterlades et lille hul i midten af puslespillet – til de blinde vinkler, de manglende kilder og de glemte fortællinger, der måske aldrig kommer til at se dagens lys.

Aktiviteter

Eleverne arbejder først i otte grupper med hver deres brik til et puslespil. Hver puslespilsbrik knytter sig til en særlig del af det historiske emne, som puslespillet drejer sig om. Hver gruppe får et sæt af kilder, som de skal læse og koge ned til de tre allervigtigste informationer, som de synes deres klassekammerater skal have om deres del af emnet. Informati-

onerne skriver de ned på en taleboble. Boblen skal herefter integreres i det foto fra arkivets samling, der er på hver puslespilsbrik. Eleverne skal også arbejde billedkunstnerisk med brikken, så den kommer til at visualisere den historie, som de gerne vil fortælle.

Nu samles de otte grupper til fire. I fire grupper går eleverne ud i byen med deres puslespilsbrikker. De bliver også udstyret med et kort med en rute og endnu en puslespilsbrik. På ruten stopper de ved steder, der knytter sig til deres emne, og fortæller hinanden deres historier ved hjælp af puslespilsbrikken. Eleverne taler herefter med hinanden om hvad deres historier har til fælles og hvad der skiller dem ad, og skriver deres tanker ned på den ekstra puslespilsbrik.

Vi mødes på arkivet igen og samler puslespillet i takt med at eleverne fortæller hvad de har talt om på gåturen. Ved samlingen af puslespillet afsløres et hul i midten, som symboliserer alt det vi ikke ved – og måske aldrig kan finde svar på.

Ét forløb – flere forskellige temaer

Forløbet er bygget op omkring et tema, der omhandler enten Besættelsestiden, Kvinders historie eller Flygtninge. Et af disse skal tilvælges:

› Besættelsestiden i Kolding

Her kommer eleverne til at stifte bekendtskab med kilder, der vedrører indkvartering af tyske soldater, kvinder der var kærester med tyske soldater, modstandskampen, danskere der samarbejdede med tyskerne, sortbørshandlen, jødernes flugt og tyske flygtninge. Formålet med forløbet er, at fortælle en historie om besættelsen, hvor der er givet plads til nuancerne i fortællingen. Puslespillet om besættelsestiden kan fungere både som en opstart til et nyt forløb i klassen, som et lokalhistorisk nedslag i et længere forløb og som en afslutning/opsamling på et forløb I er ved at afslutte.

› Kvinders historie

Her arbejder eleverne med kilder, der vedrører Dansk Kvindesamfunds Koldingkreds, Husmoderforeningen, Danmarks første kvindelige overlærer (som boede og arbejdede i Kolding), Koldings første kvindelige byrådspolitiker, en kvindelig iværksætter i 1919, oprettelsen af nogle af de første børnehaver i Kolding og en kvindelig folketingspolitiker i 1960'erne. Formålet med forløbet er at skrive kvinderne ind i Koldings historie. I løbet af dagen taler vi med eleverne om, at kvinders historie kan være svær at finde – og om hvorfor det mon er sådan. Puslespillet om kvinders historie er oplagt som en opstart til et længere forløb med fokus på kvinder i historien. Forløbet starter nemlig ved den første kvindebevægelse og slutter lige før Rødstrømpernes indtog i historien.

› Flygtninge

Her arbejder eleverne med kilder, der vedrører flygtningestrømme gennem tiden. Det er bl.a. russiske soldater, der kom til Danmark under 1. verdenskrig, sønderjyder i perioden 1864-1920, tyske flygtninge under 2. verdenskrig, flygtningestrømme i 1980'erne og 1990'erne og de syriske flygtninge i 2015. Formålet med forløbet er at give eleverne et indblik i hvordan vi har modtaget og behandlet flygtninge i fortiden og i nutiden – og måske gøde jorden for en snak om hvordan eleverne synes vi skal behandle dem i fremtiden.

Efterbearbejdning

› Arbejde med ovenstående temaer ud fra en national/global vinkel.

Læreren skal huske

› Læreren skal på forhånd inddele eleverne i 8 grupper.

› Læreren skal på forhånd informere arkivet om, hvilket tema klassen ønsker.

HVOR GÅR GRÆNSEN? – Genforeningen 1920

Kernetema: Demokrati, velfærdssamfund, kanonpunktet Genforeningen.

Varighed: 2 klokke timer.

Fag: Historie og samfundsfag.

Målgruppe: 7. - 9. klasse.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområder for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug". Ligeledes understøttes kompetenceområder i samfundsfag indenfor "politik" og "social- og kulturelle forhold". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker i forbindelse med eksamen.

Arbejdsform: Individuelt og i grupper.

Genforeningen sættes i dette undervisningsforløb ind i en både geografisk og kulturel sammenhæng gennem kilder, der kan belyse forskellige afspekter af denne historiske begivenhed. Eleverne arbejder selv aktivt med forskellige kilde typer, såsom aviser, erindringer, breve, postkort samt billeder, der hver især bidrager til forståelsen af Genforeningens betydning.

Aktiviteter

Gennem en tidsrejse til tiden omkring 1. verdenskrigs afslutning sættes scenen omkring Jens, der personificerer Genforeningen og dens betydning, ligesom nogle af årsagerne frem til Genforeningen berøres. Eleverne får et indblik i de begivenheder, der ender med Genforeningen i 1920, så både 1. Slesvigske krig, 2. Slesvigske krig og 1. Verdenskrig berøres. Vi ser også på efterspillet og 100-års jubilæet.

Eleverne arbejder selv med kilder, der dækker begivenheder fra 1918 og frem til 2020. Vi kommer ind på, hvem der skriver historien, hvem der bestemmer, hvad der skal være et kanonpunkt – og hvor på kroppen Genforeningen egentlig sidder: Patos og logos. Og vil vi mon efter elevernes overbevisning fejre Genforeningens 200-års jubilæum?

Efterbearbejdning

› Gåtur omkring mindesmærker i byen og dialog om, hvem der skriver historien og hvem der bestemmer, hvad der skal mindes.

Læreren skal huske

› At lave 7-10 grupper (helst 10).

› Man kan med fordel have talt om patos, (etos) og logos.

HERFRA MIN VERDEN GÅR

Kernetema: Identitet, velfærdssamfund.

Varighed: 2 klokketimer.

Fag: Historie.

Målgruppe: 6. - 9. klasse.

Kompetenceområde:
Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker i forbindelse med eksamen.

Arbejdsform: Individuelt eller i grupper.

Arkivets samlinger sættes i spil i dette forløb, hvor elevernes lokalområde bruges til at åbne op for historien i det samfund, de dagligt færdes i. Eleverne researcher på historier fra deres lokalområde, som de selv vælger, og strukturerer deres viden i en fortælling, andre kan få glæde af. Undervejs skal eleverne selv tage stilling til, hvilke kildetyper de bruger til deres fortælling og kildernes troværdighed

Aktiviteter

Udgangspunktet for forløbet er skolens lokalområde, hvor flere historiske fortællinger kan tages op. Gennem en fælles brainstorm med mindmap finder vi frem til en række historiske fortællinger, som eleverne gerne vil dykke ned i og undersøge nærmere. Dette gør de på egen hånd via forskellige kilder og søgebaser. De forskellige fortællinger udgør hver sit stop i en rute omkring skolen, der fortæller om områdets udvikling.

Eleverne introduceres til thumbnails og storyboard som en hjælp til at sætte deres nye viden i spil i en formidlingssammenhæng. På den måde sættes struktur på den viden, de har fået igennem deres research. Undervejs guider vi eleverne, men forløbet kræver en høj grad af selvstændigt arbejde. Til slut samler vi op og alle storyboards sættes sammen til en fælles rute/byvandring, og eleverne giver et kort resume af den del, de selv har arbejdet med.

Efterbearbejdning

- › Lave byvandringen for en mindre klasse. Gøre ruten tilgængelig på historiskatlas.dk.
- › Skabe eget "Historisk Atlas" på Thinglink på Skoletube.
- › Formidle de historiske fortællinger digitalt og visuelt gennem Easel.ly på Skoletube.

DEN KOLDE KRIG – fra journalistens vinkel

Kerneteama: Demokrati og identitet.

Varighed: 4 ½ timer.

Som udgangspunkt fra kl. 9 - 13.30.

Fag: Historie og samfundsfag.

Målgruppe: 8. - 9. klasse.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug". Ligeledes understøttes kompetenceområderne i samfundsfag indenfor "politik" og "social- og kulturelle forhold". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker i forbindelse med eksamen.

Arbejdsform: Gruppearbejde.

Der kan sættes mange lighedstegn mellem journalister og historikere. Udgangspunktet for deres arbejde er kilder i alle mulige afskygninger. De skal stille krav til deres kilder og beskytte dem, hvis det er nødvendigt. Og det gør de fleste også. De omsætter den viden de finder i deres kilder til en sammenhængende fortælling. De har på mange måder magten til at bestemme hvilken historie og hvilken vinkel, der er den rette. I dette undervisningsforløb arbejder eleverne med lige netop dette.

Aktiviteter

For hvordan formidler man en sammenhængende fortælling der kan sælge aviser? Det gør man ved at finde den helt rette vinkel på historien. Den fængende, forførende og spændende vinkel, der får læseren til at købe avisen.

Eleverne får i dette undervisningsforløb et indblik i journalisters arbejdsmetode – fra idé til en historie, der er klar til at komme i trykken. De researcher, vælger den vinkel de vurderer er den mest relevante og skriver rubrikker, der både samler historien og sætter den på spidsen. På den måde får

de lov at dykke ned i det kildearbejde, den udvælgelsesproces og den kildekritik (eller mangel på samme), der går forud for at journalisten skriver sin historie. Eleverne arbejder også med fotos og deres betydning for en læsers forståelse af historien. Til sidst sætter de deres egen avisforside op med avishoved, rubrikker og fotos. Avisforsiden bliver præsenteret som et bud på, hvordan eleverne kan bruge en alternativ notatteknik og fremstille et formidlingsprodukt til en eventuel eksamen i 9. klasse.

Det historiske udgangspunkt for forløbet er Den Kolde Krig. En periode der var præget af op- og nedtrapning af konflikter, stærke modsætningsforhold, fjendebilleder og frygt og mistro mellem verdens lande. Hvad kunne journalisters dækning af Den Kolde Krig mon betyde for befolkningens opfattelse af denne periode? Og kan vi se tendenser som trækker tråde til nutiden?

Eleverne bliver præsenteret for et bredt udvalg af kildemateriale: alt fra aviser til civilforsvarets interne papirer.

Efterbearbejdning

› Nedslag på enkelte begivenheder eller fænomener under Den Kolde Krig, fx kommunisme og kapitalisme, stedfortræderkrige eller murens fald.

› Skrive færdige artikler, der passer til fotos og rubrikker fra avisforsiden.

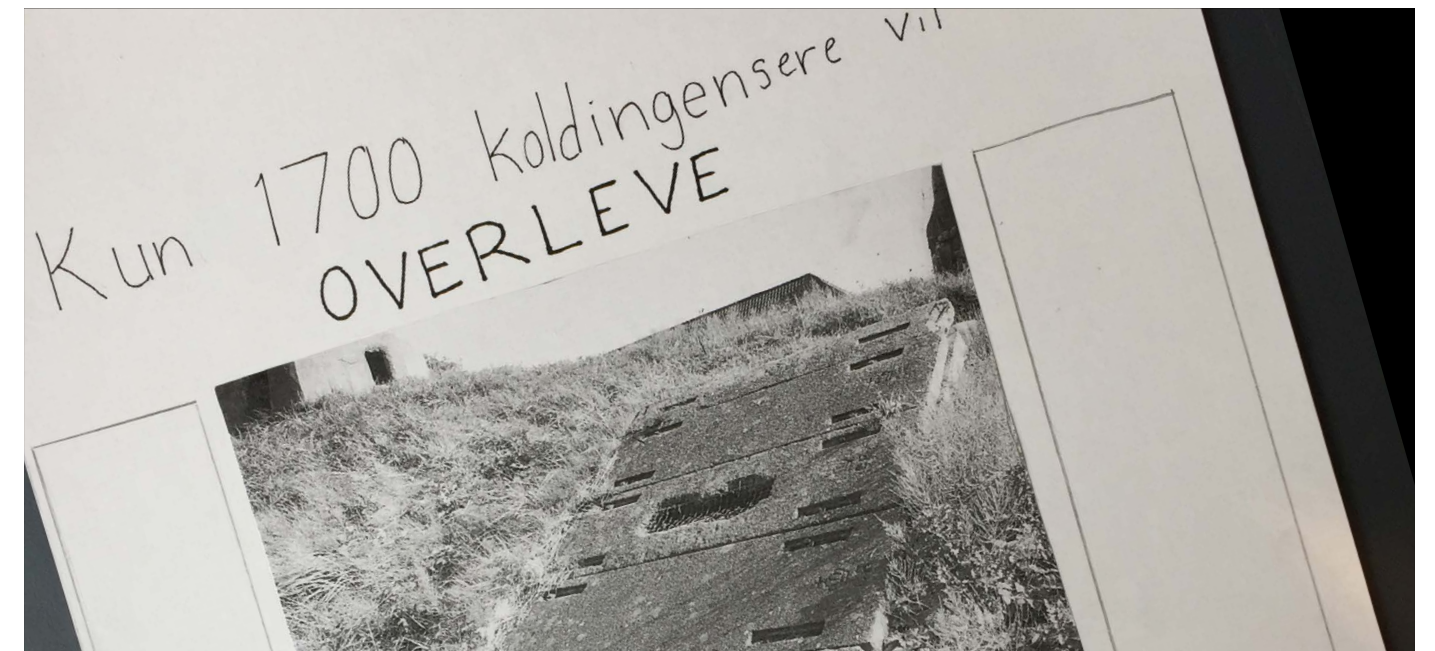
› Interviewe forældre eller bedsteforældre om deres oplevelse af Den Kolde Krig.

› Et forløb med bredere fokus på hele Danmark, inklusiv Grønland, under Den Kolde Krig.

Læreren skal huske

› Eleverne bliver introduceret til Den Kolde Krig gennem en tidslinje. Det er en stor fordel, hvis eleverne har arbejdet lidt med perioden før besøget på arkivet. Tidslinjens fokuspunkter ligger på MeeBook til inspiration.

› Læreren skal på forhånd inddele eleverne i 6 grupper.

ET SPEJL I FORTIDEN

Kernetema: Identitet.

Varighed: 2 klokke timer (kan laves til 3 klokke timer inkl. yderligere kildearbejde).

Fag: Historie og samfundsfag.

Målgruppe: Konfirmationsårgang.

Kompetenceområde:

Forløbet understøtter kompetenceområderne for historie indenfor "kildearbejde" og "historiebrug". Ligeledes understøttes kompetenceområderne i samfundsfag indenfor "politik" og "social- og kulturelle forhold". I forløbet udarbejdes et procesprodukt, der kan bruges som inspiration til kulturteknikker i forbindelse med eksamen.

Arbejdsform:

Individuelt og i grupper.

I forløbet tages udgangspunkt i Kolding-fotografen Dines Christian Jochum Pontoppidan Aagaards portrætter fra 1857-1880. Gennem konfirmationsbilleder fra denne samling – heriblandt konfirmationsbilleder fra opdragelsesanstalten Landerupgård – går eleverne på jagt efter levede liv i 1870'erne i kirkebøger og folketællinger. Eleverne spejler sig selv i fortidens konfirmander og de ser både noget de genkender og noget der er helt anderledes. Gennem denne spejling lægges op til at eleverne reflekterer over ene livsværdier og livsbaner.

Aktiviteter

Eleverne tages ud på en tidsrejse, hvor vi sætter scenen for en Landerupgård-drengs konfirmation og det børneliv, han har oplevet. Til tidsrejsen er der brugt kilder, så her får eleverne et indblik i, hvilke oplysninger man kan finde om de konfirmander, de selv skal søge efter.

Herefter introduceres kildekritik gemmen eksempler fra kilderne, der er brugt til at skabe tidsrejsen Vi har særlig fokus på billeder som kilde og berører her billedets iscenesættelse med udgangspunkt i elevernes eget liv. Så introduceres de 12 konfirmander, som eleverne kan søge oplysninger på. Vi kommer ind på skudsmålsbøger og det liv, som forskellige samfundsgrupper og køn kunne se frem til i 1870'erne.

Aagaards originale glasplader fremvises. Herefter skal eleverne reflektere over deres egne livsværdier/ønsker for fremtiden/fremtidsforventninger – gerne i stilhed, da dette ikke skal afstemmes med sidemanden. Nu vælger eleverne den konfirmand, de helst vil søge efter oplysninger om, og deres søgning kan starte. Eleverne udarbejder undervejs et procesprodukt, der afspejler refleksionen/spejlet i fortiden. Dette produkt kan eventuelt bruges i en eksamenssituation.

Efterbearbejdning

Der kan arbejdes videre med temaet "tidsrejser"(fx i dansk).

Eleverne kan også arbejde videre med at søge efter egen slægt og lave eget stamtræ - analogt eller digitalt med Peopleplotr på Skoletube.

Læreren skal huske

Skolefotografens portrætbilleder, hvor ansigterne er ca. 4 cm høje.

Forløbet er oplagt i foråret i forbindelse med mange elevers konfirmation, da det kredser om overgangen fra barn til voksen og forventninger til fremtiden.

KONTAKT

For yderligere spørgsmål og booking:

Undervisningstilbud og forløb

arkivforloeb@kolding.dk

Vedrørende samarbejdsaftaler:

Stadsarkivar

Lene Wul

lewp@kolding.dk

Alle forløb kan også ses på www.skoletjenesten.dk og Meebook.

**UDDANNELSES
TJENESTEN**

ARKIV
Kolding Stadsarkiv

WWW.KOLDINGSTADSARKIV.DK